

Отже, схема комплексного дослідження ринку задовольняє інформаційні потреби ряду зацікавлених користувачів такої інформації, відповідає вимогам часу та виступає інструментом дослідження нового ринкового формування в економіці України. Комплексне дослідження фармацевтичного ринку включає в себе дослідження товарного ринку в складі маркетингових досліджень підприємства, а також, на відміну від маркетингу, охоплює вивчення етапів становлення ринку в процесі історичного та економічного розвитку господарства на території України і прогнозування стану ринку для обґрунтування діяльності його учасників в майбутньому.

Література

1. Ноздрева Р.Б., Цыгичко Л.И. Маркетинг: как побеждать на рынке. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 304 с.
2. Фармацевтичний маркетинг/ Громовик Б., Гасюк Г., Мороз Л., та ін. – Львів, 2000. – 314 с.
3. *Badania rynkowe i marketingowe*. Praca zbiorowa pod redakcją Jozefy Kramer. PWE, Warszawa, 1994.

УДК 674.8

Ст. викл. А.В. Івануса, канд. екон. наук – УкрДЛТУ

МОДЕЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ ДЕРЕВНИХ ВІДХОДІВ

Представлено математичну модель та обґрунтовано доцільність її застосування для формування оптимальної стратегії управління використанням деревних відходів.

Senior teacher A.B. Ivanusa – USUFWT

Design of Strategy of Management by Utilization of Wood Residues

A mathematical model is presented and expedience of its application is led to for forming of optimum strategy of management by utilization of wood residues.

Одним з найважливіших чинників розвитку лісопромислового комплексу України, як малолісної та лісодефіцитної країни, є ефективне використання ресурсів деревного походження. Це обумовлює необхідність формування раціонального підходу до вирішення проблеми ресурсного забезпечення усіх виробництв комплексу, яке, перш за все, має базуватись на розширенні програм з комплексного використання деревних ресурсів, зокрема відходів. Адже формування оптимального кругообігу відходів (їх залучення у процес виробництва) має вагоме еколого-економічне значення. Саме тут найбільш органічно поєднуються економічні та екологічні цілі.

Відходи, що утворюються в результаті переробки деревини, пов'язані або з наявними її властивостями та якістю, а також технологією виробництва (технологічно обґрунтовані відходи), або із порушенням технологічних процесів та збоями в роботі обладнання (необґрунтовані відходи). Так, наприклад, якщо взяти круглий ліс за 100 %, відходи у лісопильному виробництві становлять в середньому 40-45 %, при вторинній обробці деревини (виробництво фанери, меблів, столярних виробів) вони в середньому становлять до

65 % об'єму пиломатеріалів [3, с. 4-5], а при виготовленні паркетних виробів – можуть доходити аж до 86,6 %.

Сучасні технології дають змогу проводити багаторівневу переробку деревини та, зокрема, деревних відходів, які можна досить широко використовувати для виробництва будівельних конструкцій (арболіт, ксилоліт, паркетліт тощо), для виробництва конструкційних волокнистих матеріалів (фібрекс тощо), у біоконсервації, для виготовлення паливних брикетів тощо. При цьому, необхідно обов'язково зазначити, що проблема широкомасштабного використання деревних відходів пов'язана не стільки з технологічними можливостями, скільки з економічними факторами (рівень витрат на збирання та транспортування відходів, а також на організацію виробництва з їх переробки) та рівнем "екологічної свідомості" суб'єктів підприємницької діяльності. Таким чином, виникає проблема оцінки доцільності формування системи кругообігу деревних відходів, яка, на наш погляд, має проводитись шляхом порівняння економічної ефективності різних напрямків їх використання. Так, зокрема, можна виділити чотири основних напрямки формування стратегії управління деревними відходами підприємства:

1. Переробляти (як вторинну сировину).
2. Утилізувати (наприклад, шляхом виробництва енергії).
3. Продавати.
4. Складувати та зберігати.

Для вибору оптимальної стратегії використання деревних відходів запропонуємо математичну модель, яка дає змогу комплексно оцінити та порівняти можливі доходи від вибору кожної з вказаних вище стратегій із можливими витратами, пов'язаними з необхідністю залучення додаткових ресурсів для їх реалізації.

Теоретичні положення

Застосування таких напрямків використання деревних відходів, як переробка, утилізація та реалізація обумовлює можливе отримання підприємством доходу, або, при неефективності обраної стратегії, збитків. Складування та зберігання деревних відходів передбачає відповідні збитки, обумовлені необхідністю обслуговування територій, де вони зберігаються. Усі деревні відходи, які утворилися на підприємстві, повинні бути певним чином використані – перероблені, утилізовані, продані або ж зберігатись у відповідно відведеному місці. Кожен зі вказаних вище шляхів використання деревних відходів пов'язаний з необхідністю додаткового залучення фінансових ресурсів для реалізації обраної стратегії формування оптимального їх кругообігу. Тому потрібно обрати ту стратегію управління використанням деревних відходів, яка забезпечить отримання максимального доходу при залученні прийняттого для підприємства додаткового обсягу фінансових ресурсів.

Умовні позначення:

- X_{ij} – обсяг деревних відходів i -того виду, призначених для j -того напрямку використання ($i = 1, n, j = 1, m$);
- B_i – загальний обсяг деревних відходів i -того виду, які утворились на підприємстві ($i = 1, n$);

- D_{ij} – доходи (збитки) від використання одиниці деревних відходів i -того виду за j -тим напрямком ($i = \overline{1, n}$, $j = \overline{1, m}$);
- C_j – загальний обсяг фінансових ресурсів, спрямованих на забезпечення j -того напрямку використання деревних відходів ($j = \overline{1, m}$);
- R_{ij} – загальний обсяг фінансових ресурсів, спрямованих на забезпечення j -того напрямку використання одиниці деревних відходів i -того виду ($i = \overline{1, n}$, $j = \overline{1, m}$).

Математична модель

Цільова функція:

$$\sum_{j=1}^m \sum_{i=1}^n X_{ij} D_{ij} - \sum_{j=1}^m \sum_{i=1}^n X_{ij} R_{ij} \rightarrow \max. \quad (1)$$

Система обмежень:

$$C_j \geq \sum_{i=1}^n X_{ij} R_{ij}; \quad (2)$$

$$\sum_{j=1}^m X_{ij} = B_i; \quad (3)$$

$$X_{ij} \geq 0. \quad (4)$$

Принципова матриця вихідних даних для реалізації задачі представлена у формі табл. 1-2.

Табл. 1. Дохід (збитки) від використання деревних відходів

Вид деревних відходів	Обсяг	Напрямок використання деревних відходів			
		1	2	3	j
1	B_1	D_{11}	D_{12}	D_{13}	D_{1j}
2	B_2	M	D_{22}	D_{23}	D_{2j}
3	B_3	D_{31}	D_{32}	D_{33}	D_{3j}
i	B_i	M	D_{i2}	D_{i3}	D_{ij}

Табл. 2. Додаткові витрати фінансових ресурсів, пов'язані з використанням деревних відходів

Вид деревних відходів	Напрямок використання деревних відходів			
	1	2	3	j
1	R_{11}	R_{12}	R_{13}	R_{1j}
2	N	R_{22}	R_{23}	R_{2j}
3	R_{31}	R_{32}	R_{33}	R_{3j}
i	N	R_{i2}	R_{i3}	R_{ij}
Обсяг фінансових ресурсів, гр.од.	C_1	C_2	C_3	C_j

Якщо i -ий вид деревних відходів не може бути використаний за j -им напрямком, у відповідні комірки табл. 1 вводимо число M , яке на кілька порядків менше від найменшої величини доходів, а у відповідні комірки табл. 2 вводимо число N , яке на кілька порядків більше від найбільшої величини використовуваних фінансових ресурсів. Таким чином накладається заборона на використання i -го виду деревних відходів за j -им напрямком.

Запропонована модель дає змогу комплексно розглянути та оцінити доцільність залучення додаткових фінансових ресурсів для усунення обмежень щодо обсягів використання деревних відходів за кожним з можливих напрямків, а отже розробити оптимальну стратегію формування ефективної системи їх залучення у виробничо-господарську діяльність підприємства.

Література

1. **Заєць І.М.** Технологія виробів з деревини. – Львів, 1999. – 220 с.
 2. **Таха Х.А.** Введение в исследование операций, 6-е издание.: Пер. с англ. – М.: Вильямс, 2001. – 916 с.
 3. **Хоменко В.П., Кожан Є.А., Сєдих Ю.І.** Будівельні матеріали з відходів деревини. – К.: Будівельник, 1976. – 80 с.
-

УДК 331.522.4(477)

Асист. О.І. Іляш; студ. О.О. Ільчук – Львівська КА

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

Розглянуто конкурентоспроможність ринку праці молоді в Україні. Окреслено тенденції розвитку молодіжної політики зайнятості та шляхи зменшення безробіття молоді в сучасних умовах.

Assist. O.I. Ilyash; stud. O.O. Ilchuk – Commercial Academy of Lviv

Tendencies and perspectives of competitiveness development at the modern youth labour market in Ukraine

The article studies the competitiveness of youth labour market. The tendencies of development of youth employment policy and the ways to reduce youth unemployment under modern conditions are considered in the research.

Людський фактор завжди був основним в економічному зростанні. Ще більшою мірою це стосується молодіжного фактора, який є найбільш прогресивною силою суспільства і його майбутнього. Трудовий потенціал молоді найбільш повно реалізується у праці, яка не лише приносить матеріальні блага, а й стимулює до розкриття та розвитку її творчих здібностей. Однак саме тут і полягає проблема. Сучасний рівень зайнятості населення характеризується зростанням питомої ваги молоді серед безробітних до 45 %. У структурі безробітної молоді найбільша питома вага належить віковій групі від 21 до 28 років – 35 %, з них $\frac{3}{4}$ – молоді жінки [1, с.5].

Проблема зайнятості молоді є, передусім, проблемою осіб, які вперше шукають роботу і вступають у трудове життя. Підвищені вимоги до професіоналізму та компетентності загрожують безробіттям, насамперед, молоді, яка закінчила загальноосвітні школи. Але з кожним роком збільшується також і чисельність випускників професійно-навчальних закладів, які не отримують скерування на роботу і поповнюють лави безробітних. Ось чому дана проблема є досить актуальною і займає перше місце серед молодих людей.

Так, за даними багатьох соціологічних опитувань, рейтинг страхів сучасної молоді в Україні виглядає так: на першому місці є страх безробіття та